

Pinsedag

Tid og sted: D. 20. maj 2018, Jerlev og Ødsted

Skriftlæsninger

Jer 31,31-34: Jeg lægger min lov i deres indre og skriver den i deres hjerte. ... For alle kender mig, fra den mindste til den største, siger Herren. Jeg tilgiver deres skyld og husker ikke længere på deres synd.

ApG 2,1-11: Og med ét kom der fra himlen en lyd som af et kraftigt vindstød, og den fyldte hele huset, hvor de sad.

Joh 14,15-21: Elsker I mig, så hold mine bud; og jeg vil bede Faderen, og han vil give jer en anden talsmand, som skal være hos jer til evig tid: sandhedens ånd.

Salmevalg

Du som går ud fra den levende Gud, 290

Kraften fra det høje, 287

Hør himmelsus i tredje time, 285

I al sin glans nu stråler solen, 291

Alt, hvad som fuglevinger fik, 10

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes

Jesus sagde: ”Elsker I mig, så hold mine bud; og jeg vil bede Faderen, og han vil give jer en anden talsmand, som skal være hos jer til evig tid: sandhedens ånd, som verden ikke kan tage imod, fordi den hverken ser eller kender den. I kender den, for den bliver hos jer og skal være i jer. Jeg vil ikke efterlade jer faderløse; jeg kommer til jer. Endnu en kort tid, og verden ser mig ikke længere, men I ser mig, for jeg lever, og I skal leve. Den dag skal I erkende, at jeg er i min fader, og I er i mig og jeg i jer. Den, der har mine bud og holder dem, han er den, der elsker mig; og den, der elsker mig, skal elskes af min fader; også jeg skal elske ham og give mig til kende for ham.

Prædiken

Jeg havde en stor diskussion med en ven for ikke længe siden. Vi talte om nogle af kristendommens mest centrale læresætninger: Skabelsen og opstandelsen. Min ven har en udpræget naturvidenskabelig tilgang til verdens mysterier. Han kan sagtens forstå det væsentlige i kristendommens

budskab; men hvad skal vi med skabelsen og opstandelsen? Er det væsentligste ikke først og fremmest det, der kommer ud af prædikenen, altså det budskab, der gør noget ved os, frem for for eksempel hårdnakket at hævde, at Jesus Kristus stod op fra de døde?

Og jeg begyndte at forklare, hele teologien blev sat i spil, og sådan mente Augustin, og Luther sagde sådan og sådan, og Kierkegaard udtrykte det anderledes; og jeg tog plancher frem og illustrerede og gjorde ved, og brugte alle mine pædagogiske evner på at forklare, hvordan det hænger sammen. Det var en typisk filosofisk diskussion, og vi forsøgte hver for sig at indkredse sandheden fra hvert vores perspektiv. Og hvem havde mon mest ret, hvem var nærmest sandheden? Ja, det var naturligvis jeg; men jeg er bange for, at min ven ikke vil være enig. Man må nok sige, at vores forudsætninger var forskellige. Selvom vi forsøgte at sætte os ind i hinandens argumentationer, så diskuterede vi på vidt forskellige grundlag, og så længe vi gjorde det, rykkede positionerne sig ikke nævneværdigt.

Men så kom der et øjeblik, hvor der pludselig var noget på spil, der kunne rykke både min ven og jeg.

Og det skete, da jeg ikke længere forsøgte at finde frem til *sandheden* om Guds eksistens, men i stedet fortalte, hvordan Gud bevæger mig. Jeg sagde, at jeg ikke kan bevise Guds eksistens; jeg kan ikke finde et endegyldigt argument, der for altid vil godtgøre, at der er en Gud. Spørgsmålet om Guds eksistens vil for altid være et mysterium, og i vores forhold til Gud går tro og tvivl altid hånd i hånd. *Alligevel* beder jeg til den Gud, som jeg ikke ved om eksisterer. På en, for mig, uforklarlig måde stoler jeg på, at Gud hører min bøn. Jeg beder, fordi jeg kan mærke, at det betyder noget for mig. Jeg beder, fordi jeg er berørt af den Gud; fordi den Gud ikke lader mig ubevæget tilbage. Jeg beder, fordi jeg ikke kan lade være. Jeg beder, fordi jeg kan lide det. Jeg beder, fordi jeg har brug for det.

Når vi taler om Gud, som den vi beder til; når vi taler om Gud, som den vi stoler på, så får begrebet sandhed en anden klang. Vi er vant til at forstå begrebet sandhed, som

noget der kan undersøges videnskabeligt. Det at afdække sandheden vil sige at undersøge en sag og belyse den fra mange perspektiver for at nå frem til den endegyldige konklusion, som så vil gælde for at være *sandheden*.

Men jeg tror, at sandheden er langt mere dynamisk end denne fasttømrede forestilling, og jeg har en fornemmelse af, at det vi oplever som sandt, er det, der bevæger os. Sandheden er ikke en stivnakket bedrevidenhed, der ubevægeligt står på sit eget og bedømmer sine omgivelser ud fra det. Sandheden taler ikke kun til fornuften, den taler også til følelserne. Og det var vel derfor, at mine ord om den Gud, vi beder til, og som vi ikke skal anstrenge os for at tro på, kunne bevæge noget? Fordi vi kunne forbinde ordene med en umiddelbar følelse af tryghed, og fordi samtalen i det øjeblik ikke længere handlede om at få ret. Hvorfor taler jeg om sandhed her på pinsedagen, hvor Helligånden ifølge traditionen steg ned og tog bolig i disciplene? Hvad har sandhed med pinse og Helligånd at gøre? Det skyldes jo, at vi kalder Helligånden for sandhedens ånd: "Elsker I mig, så hold mine bud; og jeg vil

bede Faderen, og han vil give jer en *anden talsmand*, som skal være hos jer til evig tid: *sandhedens ånd*.”

Nu hvor disciplene modtog sandhedens ånd fra Gud, så måtte man formode, at disciplene ville være i stand til at vinde enhver diskussion. Og hvis sandhedens ånd er kristendommens kendetegn, så måtte det vel være mig, der fik ret, i diskussionen med min ven. Disciplene modtog sandhedens ånd, og det måtte vel betyde, at de fik en særlig evne til at skelne det gode fra det onde, det rigtige fra det forkerte, det sande fra det løgnagtige.

Men det handler ikke om at få ret. Det handler ikke om at være på den rigtige side i modsætning til den forkerte. Det handler om at leve i sandheden, og det er Helligåndens gerning i disciplene, at de med Helligåndens hjælp bliver i stand til at leve i sandheden.

Min hustru, Sofie, læste for nyligt sine oldeforældres kærestebreve til hinanden og faldt over formuleringen: når bare vi er sande over for hinanden, så skal det nok gå. I brevene læser vi om den usikre tid, hvor Joakim og Astrid bliver forlovet, og Astrid, der først var usikker på, om en

forlovelse med Joakim nu var det rigtige, skriver nu i ærlig hengivenhed til sin forlovede: Er du sikker på, at du kan holde ud at være sammen med mig resten af dit liv? Og midt i denne tvivl på, om deres kærlighed nu vil holde livet ud, finder de trøst i de ord: Når bare vi er sande over for hinanden, så skal det nok gå.

Det med at være sande over for hinanden, det betyder ikke blot at sige det, der er rigtigt; det vil langt mere sige at stå i et forhold til en anden som en elskende, der giver sin egen kærlighed og tror på den andens kærlighed. At være sande over for hinanden er også at *gøre* det sande.

At *gøre* det sande er måske en uvant tanke for os. Vi gør det gode eller det onde, vi gør det rigtige eller det forkerte, men det sande er normalt ikke noget, vi gør.

Men sådan taler Jesus, og dermed også Helligånden, om sandheden. At være sandt menneske vil sige at leve sit liv i efterfølgelse af Jesus Kristus. Og det vil igen sige, at sandheden er kærlighed.

Når jeg forestiller mig disciplene i deres hus pinsemorgen, så ser jeg en sluttet kreds. De har været igennem 50 dage,

der har vendt op og ned på deres liv. Først mistede de alt, hvad de havde, og de blev spredt for alle vinde, men den korsfæstede og opstandne Jesus Kristus viste sig for dem; samlede dem igen og gav dem tro, håb og kærlighed, så de atter kunne mærke, at Jesus viste dem et andet og sandere liv. Og sådan sad de, opfyldt af Guds kærlighed og med broderlig hengivenhed til alle de andre, i sluttet kreds og lovpriste Gud og sang. Da fortælles det: ”Med ét kommer fra himlen en lyd som af et kraftigt vindstød, og den fyldte hele huset, hvor de sad. Og tunger som af ild satte sig på hver enkelt af dem. Da blev de alle fyldt af Helligånden, og de begyndte at tale på andre tungemål, alt efter hvad ånden indgav dem at sige.”

Disciplene fik sandhedens ånd; men de fik ikke ret. De fik ikke en ånd, der kunne vinde enhver diskussion for dem. Nej, derimod gav ånden dem et nyt sprog og skabte nyt liv omkring dem. Ånden pegede på kærligheden og den gav dem kraft og mod til at elske. Ånden brød ind i den sluttede kreds og vendte disciplene om, ud mod verden, og verden blev forundret, da de begyndte at tale: ”Vi hører

dem tale om Guds storværker på vore egne tungemål.” Det nye sprog var et forsonende, forenende sprog, der havde Jesus Kristus i centrum; sproget peger væk fra det rethaveriske, selvoptagede menneske, og hen på det sande og elskende menneske.

Sådan peger sandhedens ånd også for os hen på det sande og elskende menneske, og bevæger på den måde kærligheden i os. Så vi ikke bliver siddende, hvilende i vores eget, og overbevist om, at vi er de gode, ordentlige og rette mennesker, der er samfundet, naboerne og familien til gavn. Nej, sandhedens ånd bevæger os til at opgive vores eget rethaveriske og selvoptagede væsen og vende os mod den anden, for at leve med det menneske, forsonet i troen, håbet og kærligheden. Det er sandheden. Sandheden er at leve i kærlighed.

Når vi elsker og er elsket, forvandler kærligheden os. Den forvandler os til dem, vi er. Kærligheden forvandler os til mennesker, der er dybt afhængige af at være elsket. Kærligheden forvandler os til mennesker, der mærker en dyb mening med livet, når vi ser den elskede i øjnene.

Men... kærligheden forvandler os også til mennesker, der har noget at miste: nemlig den anden. Men sandhedens ånd, Helligånden, virker i os, og selvom kærligheden gør os sårbare, selvom kærligheden gør os fortabte og gør os til mennesker, der har noget at miste, så er der dog intet sandere end det, for i kærligheden bliver vi os selv.

Hvis bare vi er sande over for hinanden. Amen